

dluhu, podle svého doslovu nehodí se na souzený případ, poněvadž žalující firma neručila za dluh žalované strany. Nebylo by však překážky, by ho nebylo použito obdobně, neboť stejné právo, jako je jím uděleno rukojmímu, zaplativšímu dluh, za nějž ručí, sluší přiznati každému, kdo zaplatil cizí dluh proto, poněvadž byl povinen jej zaplatiti, jak se stalo právě v souzeném případě. Leč netřeba sahati ani k obdobě § 1358 obč. zák., žalobní nárok jest v případě, že pohledávka firmy S. byla po právu, odůvodněn i podle § 1422 obč. zák. Podle tohoto předpisu jest sice třeba, by, kdo chce zaplatiti cizí dluh, za nějž neručí, s účinkem, že vstoupí v práva věřitelova, žádal před placením nebo při placení od věřitele odstoupení jeho práv; toto požadování není však vázáno na určitou formu, a může se státi také mlčky podle § 863 obč. zák., nepřipouštějí-li okolnosti jiného rozumného výkladu vůle plátcovy. To bude pravidlem, platí-li někdo cizí dluh nikoliv dobrovolně, nýbrž poněvadž jej z jiného právního důvodu jest povinen zaplatiti. Plyne-li z okolností, za kterých byl cizí dluh zaplacen, že se tak nestalo za účelem pouhého zaplacení dluhu, nýbrž za účelem výkupu pohledávky, s úmyslem vstoupiti v práva věřitelova, nastává tento účinek podle druhé věty § 1422 obč. zák. ihned placením, a není třeba k převodu práv věřitelových formálního postupu (*cessio legitima*). Že v souzeném případě neplatila žalující strana za účelem pouhého zaplacení, nýbrž za účelem výkupu pohledávky, plyne z jejího poměru k firmě S. Neplatila dobrovolně, nýbrž poněvadž musila platiti, p o r u š i v š i převzatý příkaz, vybrati pohledávku dobírkou. Vůli sprostiti žalovanou stranu jejího dluhu bez náhrady, nelze u ní předpokládati.

Čís. 9555.

Žalováno-li pro rušení neb pro osobování si služebnosti sváděti vodu, lze rozhodnouti jen pořadem práva. Ochrany podle § 11 vodního zákona pro Čechy nelze se domáhati na soudě.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1930, R I 1/30.).

Žalobci domáhali se proti žalovaným soudního výroku, že žalovaným nepřísluší právo sváděti se své pastviny vodu na pozemky žalobců, zřizovati na této pastvině a prokopávati příkopy za účelem odtoku této vody, a že žalovaní jsou povinni zdržeti se dalšího svádění vody a zřizování a prokopávání příkopů. K námitce nepřípustnosti pořadu práva soud prvního státního soudu v Praze žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Důvod y: V žalobě jest tvrzení žalobců, že žalovaní opětně prokopali oba výjezdy vedené napříč přes pastvinu č. kat. 865/2, náležející žalobcům, tím způsobem, že napříč přes ně zřídili příkopy, následkem čehož voda ze sousedních pozemků a z pastviny žalovaných čis. kat. 865/1 stékala po pastvině žalobců č. kat. 865/2, a že se žalovaní opětně pokoušeli prokopáním oněch příkopů sváděti vodu uvedeným způsobem, takže si osobují právo tohoto svádění vody a prokopávání pozemků čis. kat. 865/2 přes opětovný zákaz žalobců, a proto se žalobci domáhají soudního výroku, že žalo-

vaným toto právo nepřísluší, že jsou povinni dalšího svádění vody po pastvině čís. kat. 865/2 a zřizování a prokopávání příkopu na ni se zdržeti pod exekucí. Tento skutečný podklad žaloby je ryze soukromoprávním a týká se jen poměru mezi stranami rozepře, z nichž žalobci tvrdí, že si žalování proti nim osobují právo výše popsané, a stěžují si na toto jednání žalovaných žalobou zápůrčí podle § 523 obč. zák., o níž může býti rozhodnuto jen pořadem práva. Tento soukromoprávní ráz tohoto sporu nemůže být vyloučen tím, že podle přednesu strany žalované nejde o soukromoprávní důvod, jehož důsledkem by byla povinnost žalobců trpěti srážkové vody na pastvině č. kat. 865/2, a že žalovaná takový soukromoprávní důvod netvrdí, nýbrž že se žalování opírají o právo prýstící z veřejnoprávního závazku žalobců, neužívati vody tak, by tím byla žalovaným působena újma a mimo to zpalavení a zbahnění jejich pozemku. Nejde totiž v nynějším sporu o veřejnoprávní nárok, jež žalování v námitkách rozvinují, nýbrž jde o to, zda tvrzený soukromoprávní nárok žalobců, jak byl výše probrán, jest odůvodněn, čili nic, a o tom může býti rozhodnuto jen rozsudkem, jenž vyřídí spor věcně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Mezi stranami vznikl spor, zda jsou žalobci povinni trpěti odtok srážkových vod po své pastvině č. p. 865/2. Nárok žalovaných, by žalobci jej trpěli, může býti právem soukromoprávním, právem služebnosti podle §§ 477 čís. 2 a 497 obč. zákona, přikázaným k rozhodování řádným soudům, ale také nárokem podle § 11 českého vodního zákona, o němž rozhodovati by příslušelo politickým úřadům. Jak uznává i Procházka (České vodní právo, 1925, str. 52), jehož autority se dovolává první soud, jest sice nárok, opírající se o § 11 českého zákona, veřejnoprávním, může však s ním konkurovati soukromoprávní žaloba pro rušení neb osobování si služebností. Předmět a podmínky ochrany soukromoprávní a veřejnoprávní jsou ovšem podstatně různé. Proto nemá pravdu dovolací rekurs žalovaných, háje názor, že pro otázku příslušnosti správních úřadů či řádných soudů musí býti rozhodným teprve skutkový základ sporu, jak jej soud zjistil. Žaluje-li se pro rušení neb pro osobování si služebnosti, může býti o žalobě rozhodnuto příznivě nebo nepříznivě, ale vždy jenom řádným soudem. Ochrany podle § 11 vodn. zákona nelze se u soudu dovolávati. Které ochrany se žalobci dovolávají, lze posouditi jen podle jejich přednesu a návrhů, nikoliv podle přednesu strany žalované. I když se připustí, že žalobní udání nebyla v té příčině zcela přesná, při prvním ústním jednání prohlásili žalobci, že žalují výhradně pro osobování si služebnosti sváděti vodu podle ustanovení občanského zákoníka. Tímto prohlášením byl soud vázán. Žaloba jest zápůrčí žalobou vlastnickou podle § 523 obč. zák., rozhodovati o ní přísluší soudu. Na žalobcích jest, aby prokázali, že si žalování osobují služebnost sváděti vodu po parc. čís. 865. Nezdaří-li se jim tento důkaz, bude žalobu rozsudkem zamít-

nouti. Bude-li prokázáno osobování si služebnosti, bude teprve třeba jednati o tom, zda žalovaní nabyli právo služebnosti podle pravidel soukromého práva. Rozhodnutí rekursního soudu jest ve věci správné a musilo býti potvrzeno.

Čís 9556.

Po marném projití lhůty, stanovené ohrožené straně k podání žaloby v usnesení povolujícím prozatímní opatření, nastává zrušení prozatímního opatření samo sebou, nejsouc závislým na návrhu strany.

Za škodu, jež mu vznikla po této době, nemůže odpůrce ohrožené strany žádati náhradu, bez ohledu na to, že se bránil proti povolení prozatímního opatření rekurem a odporem a že soud nezrušil prozatímní opatření z úřadu včas.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1930, R II 3/30.).

Josef P-ovi bylo povoleno proti Františku M-ovi prozatímní opatření zákazem bourání budovy s tím, by podal do 1. února 1929 žalobu. Josef žalobu nepodal. Odpůrce domáhal se pak na ohroženém náhrady škody, jimiž mu soud první stolice přiznal ve výši 8.320 Kč. Rekursní soud vyhověl rekursu ohroženého a snížil náhradu na 2.520 Kč. Důvody: Při rozhodování o výši škody způsobené odpůrci ohrožené strany povolením prozatímního opatření ve smyslu § 394 ex. ř. musí především býti přihlíženo k tomu, že lhůta k výkazu o podání žaloby určena byla ohrožené straně do 1. února 1929, takže odpůrce mohl již toho neb alespoň následujícího dne, přesvědčiv se o tom, že výkaz o podání žaloby předložen nebyl, podati návrh na zrušení prozatímního opatření pro nepodání výkazu o žalobě ve stanovené lhůtě. Neučiniv tak, zavinil si další škodu sám a přestalo tímto dnem ručení ohrožené strany ve smyslu § 394 ex. ř., takže jde jen o zjištění škody, která vznikla v době od 16. (18.) ledna 1929 až do 2. února 1929. Rekursní soud v souhlasu s prvním soudem má na základě výsledků provedeného šetření za zjištěno, že se následkem prozatímního opatření zdržely práce bourací asi o jeden týden, že v pozdější době nastaly kruté mrazy, které měly v zápětí další zdržení bouracích prací, takže jich dokončení padlo již do jarního období, kdy se mzdy dělníků zvýšily podle posudku znalců o 1 Kč 50 h při jedné hodině. Podle toho první soudce správně vypočítal tuto škodu na 2.520 Kč následkem odsunutí bouracích prací o jeden týden. První soudce má dále za zjištěno, že odpůrce ohrožené strany utrpěl další škodu 5.800 Kč tím, že nemohl asi 290.000 cihel prodati již v zimě, kdy bylo lze při tisíci kusech docílit ceny o 20 Kč vyšší než z jara. V tom však první soudce nesprávně posoudil věc, neboť jak již nahoře uvedeno, zodpovídá ohrožená strana jen za škodu, která vznikla zastavením bouracích prací v době od 16. (18.) ledna 1929 až do 2. února 1929; jde tedy o dobu asi 14. dnů a proto nemohla škoda záležeti v rozdílu mezi cenou cihel v době povolení prozatímního opatření a cenou, jež byla z jara, nýbrž jen v případném rozdílu v cenách v době mezi 16. (18.) lednem a 2.